

Ahmet TANYILDIZ*

TAHRAN'DA BULUNAN TÜRKÇE BİR ŞİİR MECMÜASI VE NEŞREDİLMEMİŞ BAZI ŞİİRLER

Öz: Osmanlı edebiyatı araştırmalarının ehemmiyeti geç fark edilmiş sahalarından biri olan mecmûa geleneği, ihtiva ettiği muhtelif ürünlerle edebiyat tarihimizi aydınlatmaya devam etmektedir. Bu makale çerçevesinde incelenen mecmûa da klâsik dönem şairlerinin bilinmeyen manzûmelerini barındırması yönüyle önem arz etmektedir. Çalışmamızda söz konusu mecmûa ile ilgili şekil ve muhteva bilgileri verildikten sonra eserde yer alan bütün şiirlerin ilk beyit/bendleri mahlas sırası gözetilerek düzenlenmiş ve şiirler değerlendirilmiştir. Mecmûada bulunan Bâkî, Emrî, Hayâlî, Hüdâyî, Nefî ve Ulvî'ye ait şiirlerin divân neşirlerinde olmadığı tespit edilmiş ve çalışmanın son bölümünde bu şiirlerin metinlerine de yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tahran, Şiir Mecmûası, Neşredilmemiş Şiirler.

A TURKISH POEM MECMUA IN TEHRAN AND SOME UNPUBLISHED POEMS

Abstract: Custom of mecmua that is one of the area of Ottoman literature searches and its importance has been realized late, continues to lighten our literal history through various outputs it involves. Mecmua that has been searched in this study is also important in that involving some unknown poems of classical period poets. In this study after informing about shape and content of mentioned mecmua, first couplets of all poems in mecmua have been regulated pursuant to order of nickname and poems have been evaluated. It has been ascertained that poems of Bâkî, Emrî, Hayâlî, Hudâyî, Nefî and Ulvî in mecmua do not exist in published divans and textes of these poems exist at the end of the study.

Key Words: Tehran, Poem Mecmua, Unpublished Poems.

1. ESER BİLGİLERİ: Mecmûa, Tahran'daki Kitâbhâne-i Meclis-i Şûrâ-yı Millî'de 13923/1382 numarasıyla kayıtlıdır. Eserin ilk sayfası kopuktur. Metin kısmı 2a'dan itibaren başlamaktadır. Eserin her sayfası eski rakamlarla numaralandırılmıştır. İç kapakta eserin kütüphane bilgileri yer almaktadır. Varaklar aharlı ve filigranlıdır. Sayfa kenarları cedvellerle belirlenmiş, metnin büyük bölümünde şiirler beyit beyit bölümlenmiştir. Titiz bir çalışma ürünü olduğu anlaşılan eserde kimi kısımlar müzehhebdir. Çiçek ve yonca süslemelerinin yer aldığı bu tezhiblerin bazılarında yaldız da bulunmaktadır.

* Doç. Dr.; Dicle Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü;
ahmettanyildiz@gmail.com

Şiirlerin bir kısmında şairi veya nazım şekli hakkında açıklayıcı notlar ve başlıklar vardır. Bu not ve başlıklar çoğunlukla metin renginden farklı olarak kırmızı ve mavi mürekkepledir. Sayfa yıpranmasından veya hattın silinmesinden ötürü eserdeki bazı kısımlar okunamamaktadır.

2. MUHTEVA BİLGİLERİ: Eser içerdiği şiirler itibariyle bir gazel mecmuası hüviyetindedir. Kronolojik açıdan mecmûanın ihtiva ettiği şiirler XV.-XVIII. yüzyıl aralığında oldukça geniş bir zaman dilimindeki metinlerdir. Eserde 56 şaire ait 164 gazel, 15 musammat, 2 kasîde, 6 nazm/kıt’a, 11 müfred ve 1 bahr-ı tavîl bulunmaktadır. Mahlası bulunmayan manzumeler de dâhil edildiğinde mecmûada 198 şiirin olduğu görülmektedir. Mecmûada yer alan şiirler ve şairleri hakkındaki özet bilgiler aşağıdaki tablodadır:

Nazım Şekli	Şair	Sayı	Nazım Şekli	Şair	Sayı
Gazel	Abîdî	1	Gazel	Kemâl Paşa-zâde	1
	Ahmed Paşa	1		Kesbî	1
	Âlî	2		Merdümî	1
	Âzerî	1		Mesîhî	1
	Azmî	2		Meşâmî	1
	Bahşî	1		Misâlî	3
	Bâkî	29		Nâdirî	2
	Cem Sultân	2		Nâmî	1
	Edîbî	3		Necâtî	14
	Emrî	6		Nefî	6
	Figânî	1		Nev’î	9
	Firâkî	1		Nev’î-zâde Atâyî	1
	Fuzûlî	7		Pendî	1
	Günâhî	1		Revânî	1
	Hâletî	2		Riyâzî	2
	Hâtemî	1		Rûhî	4
	Hâverî	1		Selîkî	1
	Hayâlî	1		Şem’î	2
	Hayretî	2		Ulvî	4
	Hüdâyî	4		Vaslî	1
	Hüsrev	1		Vahdetî	2
	İydî	1		Veysî	2
	İshâk	1		(Şeyhülislâm) Yahyâ	13
	İsmetî	1		(Taşlıcalı) Yahyâ	1
	İzzetî	1		Zâtî	6
	Kabûlî	3		Lâedrî & Bilinmeyen	5
Kadîmî	1	52 Şair	164		

Nazım Şekli	Şair	Sayı
Musammatlar	Âzerî	3 (1 müseddes, 1 tahmîs, 1 tesdîs)
	Cinânî	3 (1 tahmîs, 2 tesdîs)
	Fuzûlî	1 (murabba)
	Hayâlî	1 (tahmîs)
	Misâlî	1 (muhammes)
	Nev'î	1 (müsemmen)
	Sânî	1 (müseddes)
	Sipâhî	1 (tahmîs)
	Tîgî	1 (tesdîs)
	Ulvî	1 (muhammes)
	Veysî	1 (tahmîs)
Kasîde	Nef'î	2
Bahr-ı Tavîl	Beyânî	1
Kıt'a / Nazm	Rûzî (1), Veysî (1)	6
Müfred	-	11

3. ŞİİRLER: Çalışmamızın bu kısmında mecmûada yer alan şiirlerin tamamı şairlerin mahlas sırası takip edilerek tablo hâline getirilmiştir. Sırasıyla şiirin mecmûadaki varak numarası, şâiri, nazım şekli, birimi, ilk beyti/bendi belirtilmiştir. Notlar kısmında ise varsa başlık ve özel bilgiler gibi şiirlere ilişkin çeşitli açıklamalara yer verilmiştir.

1

Varak Nu. 56b
 Mahlas **Abîdî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Var ise yüz döndürür âşıkla olsa başa baş
 Anun için taşa çalar tîgını ol ser-tırâş

2

Varak Nu. 8a
 Mahlas **Ahmed Paşa**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Çîn-i zülfün miske benzetdüm hatâsın bilmedüm
 Key perîşân söyledüm bu yüz karasın bilmedüm
 Not Tarlan 1992: 211; G 191.

- 3
 Varak Nu. 17b
 Mahlas **Âlî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Bir dilber-i tûbâ-kad bir serv-i Mesîhâ-leb
 Gam-hâneme azm itmiş sen rast getür yâ Rab
 Not Aksoyak 2006: 17; G 81.
- 4
 Varak Nu. 29b
 Mahlas **Âlî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Bahr eyledün yaşum nice bir seyr-i kalyeta
 Liman-ı tende bir gicecik bâri kal yata
 Not Aksoyak 2006: 239; G 1192.
- 5
 Varak Nu. 23a
 Mahlas **Âzerî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Sûfi tesbîh u asâyı mey-i gülfâma degiş
 Hırka-i zühd ü riyâyı çıkarup câma degiş
- 6
 Varak Nu. 35b-36a
 Mahlas **Âzerî**
 NŞ / Birim Tesdîs / 5 bend
 Matla’ Kelâma iktidârüm yok nice hâlüm sorarsın sen
 Cünûn-ı ışk ile Mecnûn olandan akl umarsın sen
 Sözün arturdı sözüm cânuma odlar yakarsın sen
 Dilersin bana merhem urmak ammâ nîştersisten sen
Gel ey nâsih ko pendi hâl-i dilden bî-habersin sen
Beni dîvâne kıldı ol perî bilmem ne dersin sen
 Not Şiirin başlığında *Tahmîs-i Âzerî rahimehu* notu vardır.
 Tazmîn edilen beyit XVI. yüzyıl şairi Derviş Şûrî’ye aittir
 (bk. Genç 2000: 270).
- 7
 Varak Nu. 38a
 Mahlas **Âzerî**
 NŞ / Birim Tahmîs / 5 bend
 Matla’ Ârızunla eylemiş bahs-i letâfet yâsemem
 Kendüsin ol sîne-i sîmîne benzetmiş semen
 Bilmeyüp her biri haddin ey gül-i nâzük-beden

- La'lüne kand öykünürmiş kaddüne serv-i çemen*
Dadı dah var mıdır billâh ey şekker-dehen
 Not Şiirin başlığında *Gazel-i Meylî Tahmîs-i Âzerî* notu vardır.
- 8
- Varak Nu. 38b-39a
 Mahlas **Âzerî**
 NŞ / Birim Tesdîs / 5 bend
 Matla' Sevdî gönlüm yine bir dilber-i pâkîze-hısâl
 Saçı sünbül yüzi gül ârızı hurşîd-misâl
 Oldı pâ-yı dile gîsû-yı girih-gîre ıkâl
 Şimdi hâlümden iderlerse eger halk su'âl
Gice gündüz menem ol mu'tekif-i künc-i melâl
Mütelâşî vü perîşân u müşevveş-âhvâl
 Not Bu şiir Nev'î'ye ait
Gice gündüz benem ol mu'tekif-i künc-i melâl
Mütelâşî vü perîşân u müşevveş-âhvâl
 matla'lı gazelini tesdîsdir (Tulum-Tanyeri 1977: 297).
 Şiirin başlığında *Tesdîs-i Âzerî* notu vardır.
- 9
- Varak Nu. 59b
 Mahlas **Azmî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Beni cânân ile bâğ içre nergis
 Göricek seg rakîbe didi is is
 Not Mecmûada Azmî mahlaslı şâir(ler)e ait iki manzumeden
 biri olan bu gazel mevcut Azmî Dîvânı neşrinde yer
 almamaktadır. Bk. Ceyhan 2006.
- 10
- Varak Nu. 61a
 Mahlas **Azmî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Sultân-ı gam-ı ışk olana kûs gerekmez
 Erbâb-ı fenâ deyrine nâkûs gerekmez
 Not Ceyhan 2006: 108.
- 11
- Varak Nu. 58b
 Mahlas **Bahşî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Yâr tîrin gönderince cân-ı gamnâk üstine
 Bir nişân degdi figânüm çıkdı eflâk üstine

- Not Canım 1995: 263.
- 12
 Varak Nu. 1a
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Bin mübtelâyı mihnet ile her dem öldürür
 Dilber mülâyim olmayıcak âdem öldürür
 Not Küçük 2011: 184; G 133.
- 13
 Varak Nu. 1b
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Çarh-ı gaddârda vefâ neyler
 Kâse-i ser-nigûnda mâ neyler
 Not Küçük 2011: 203-204; G 164.
- 14
 Varak Nu. 3a
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Haremün ravza-i cinâna deger
 İşigün tâk-ı âsmâna deger
 Not Küçük 2011: 171; G 113.
- 15
 Varak Nu. 3b
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Âşık öldürmekdür ol mâhun tamâm endîşesi
 Yoluna cân virmedür âşıklarun kem pîşesi
 Not Küçük 2011: 419-420; G 513.
- 16
 Varak Nu. 9a
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Etrâf-ı çemenzârı yine âb tolandı
 Gülzâra girüp her yana salındı bulandı
 Not Küçük 2011: 425-426; G 524.

- 17
 Varak Nu. 10a
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Mestâne düşmişem bu gice sâgar üstine
 Sâkî-i bezm didi yüzün güller üstine
 Not Bu şiir 10a'da yer alan Zâtî'ye ait
Düşdüm nişân-ı pây-ı seg-i dilber üstine
Bir gonca gördi didi yüzün güller üstine
 matla'lı gazeline nazîredir. Şiirin başlığında *Nazîre-i Bâkî* notu vardır. Ayrıca bk. Küçük 2011: 366; G 428.
- 18
 Varak Nu. 10b
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Korkum oldur göz dege hâk-i reh-i cânânuma
 Yohsa kuhl-âsâ çekerdüm çeşm-i hûn-efşânuma
 Not Bu şiir 10b'de yer alan Zâtî'ye ait
Âteş-i hasret benüm kâr itdüğünü cânuma
Yana yana derd ile arz eylesem cânânuma
 matla'lı gazeline nazîredir. Şiirin başlığında *Nazîre-i Bâkî* notu vardır. Ayrıca bk. Küçük 2011: 369; G 434.
- 19
 Varak Nu. 11a
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 6 beyit
 Matla' Pister-i gamda gözüm giceler uyhu görmez
 İderin subha degin nâleleri döne döne
 Not Mecmûada bu gazelin ilk beyti yoktur. Gazelin tam metni için bk. Küçük 2011: 387; G 464.
- 20
 Varak Nu. 11b
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Eylesün la'lini dermân dil-i bimâra meded
 Dostlar işte ben öldüm bana bir çâre meded
 Not Bu şiir 11a-11b'de yer alan Necâtî'ye ait
Eşiginden gider oldı dil-i âvâre meded
Dostlar olmaya mı bu gama bir çâre meded
 matla'lı gazeline nazîredir. Şiirin başlığında *Nazîre-i Bâkî* *Efendi* notu vardır. Ayrıca bk. Küçük 2011: 125; G 40.

- 21
 Varak Nu. 12a
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 7 beyit
 Matla’ Bak câm-ı ıyşa âyîne-i pür-safâ budur
 Gel gör habâb-ı sâgarı necm-i hüdâ budur
 Not Küçük 2011: 135; G 157.
- 22
 Varak Nu. 15a-15b
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 7 beyit
 Matla’ Kûyun gedâsı oldı dil-i mübtelâyı gör
 Sevdâ-yı mülk-i saltanat eyler gedâyı gör
 Not Bu şiirin başlığında *Gazel-i Bâkî rahimehullâh* notu vardır.
 Ayrıca bk. Küçük 2011: 181; G 129.
- 23
 Varak Nu. 17a
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ İrdüm figân u zâr ile ol âstâna ben
 Çık dum kemend-i nâle ile âsmâna ben
 Not Küçük 2011: 321; G 357.
- 24
 Varak Nu. 21a
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Hoş geldi bana meykedenün âb u hevâsı
 Vallâhi güzel yerde yapılmış yıkılası
 Not Küçük 2011: 416; G 508.
- 25
 Varak Nu. 21b
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Câme-hâb ol âfeti aldıkça tenhâ koynına
 Sanuram ebrün girer mâh-ı şeb-ârâ koynına
 Not Küçük 2011: 367; G 430.

- 26
 Varak Nu. 24b
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Feryâduma ol kâmeti şimşâd yetişmez
 Benzer ki anun gûşına feryâd yetişmez
 Not Küçük 2011: 224; G 201.
- 27
 Varak Nu. 26b
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Ey reh-revân-ı ışk reh-i râstân tutun
 Mürşid gerekse dâmen-i pîr-i mugân tutun
 Not Küçük 2011: 274; G 281.
- 28
 Varak Nu. 27a
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Levh-i hâtırda hatun nakşını yazmak amelüm
 Künc-i halvetde senün fikr-i lebündür emelüm
 Not Küçük 2011: 305-306; G 332.
- 29
 Varak Nu. 27b
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Bî-tekellûf yüz sürer her şeb ruh-ı rengînüne
 Böyle niçün yüz virürsün dostum bâlînüne
 Not Küçük 2011: 363-364; G 425.
- 30
 Varak Nu. 28a
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Ne devrân muvâfık ne tâlî' müsâ'id
 Kolin boynuma salmaz ol sîm-sâ'id
 Not Küçük 2011: 126; G 42.

- 31
 Varak Nu. 28b
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Nola dehr içre nişânum yogise ankâyem
 Ne aceb seyl gibi çağlamasam deryâyem
 Not Küçük 2011: 294-295; G 315.
- 32
 Varak Nu. 29a
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Cemâlün âfitâbından alur nûr
 Meh-i tâbâna döndi câm-ı billûr
 Not Küçük 2011: 183; G 132.
- 33
 Varak Nu. 32a
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Hatt-ı la’liyle kaşı cânânun
 Bir rubâ’îsidür Gülistânun
 Not Küçük 2011: 254; G 249.
- 34
 Varak Nu. 32b
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Tatalum mihr görem tal’at-ı dilber yirine
 Kime dil bağlayam ol zülf-i mu’anber yirine
 Not Küçük 2011: 361-362; G 422.
- 35
 Varak Nu. 33a
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Kaddün katında kâmet-i şimşâd pest olur
 Zülfün yanında revnak-ı anber şikest olur
 Not Küçük 2011: 160; G 97.

- 36
 Varak Nu. 33b
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Dil giriftâr-ı belâ dilber-i hevâyî neylesün
 Dâma düşmez yerlere konmaz hümâyı neylesün
 Not Küçük 2011: 328-329; G 370.
- 37
 Varak Nu. 34b
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Tahmîs / 5 bend
 Matla' Bihamdillâh ne çarhun gerdişinden infî'âlüm var
 Ne âlemden haberdârum ne kimse ile misâlüm var
 Ne erbâb-ı gınâya zerre denlü ibtidâlüm var
 Ganîdür ışkla gönlüm ne mâlum ne menâlüm var
 Ne vasl-ı yâre handânam ne hicrândan melâlüm var
 Not Bu şiir Taşlıcalı Yahyâ'nın
Ganîdür ışkla gönlüm ne mâlum ne menâlüm var
Ne vasl-ı yâre handânam ne hicrândan melâlüm var
 matla'lı gazelini tahmistir (Gazel için bk. Çavuşoğlu 1977: 318; G 59). Ancak bu manzume Bâkî Dîvânı neşrinde bulunmamaktadır (Küçük 2011).
- 38
 Varak Nu. 52b
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 2 beyit
 Matla' Yârdan cevri ü cefâ lutf u kerem gibi gelür
 Gayrdan mihr ü vefâ derd ü elem gibi gelür
 Not Yâr katı firkatı zâr u zebûn itdi meni
 Döyemem hecrüne ben belki ölem gibi gelür
 Mecmûada müfredât olarak gösterilen bu beyitler
 Dîvân'da 146. gazelin ilk iki beytidir. Bk. Küçük 2011: 192;
 G 146.
- 39
 Varak Nu. 55a
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Güzel çihre ile sîne gerek
 Âşıkâ yâr böylesine gerek
 Not Bu gazel Bâkî Dîvânı'nda
Hûbda çihre ile sîne gerek

Bana mahbûb böylesine gerek

matla’ıyla başlamaktadır. (Küçük 2011: 274-275; G 282).

- 40
 Varak Nu. 55b
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Sâkîyâ kalmaz imiş çünkü bu sohbet bâkî
 Mey-i gülgûn içelüm bâde-i cennet bâkî
 Not Küçük 2011: 426; G 525.
- 41
 Varak Nu. 57a
 Mahlas **Bâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Müje haylin düzer ol gamze-i fettân saf saf
 Güyiyâ cenge turur nîze-güzârân saf saf
 Not Küçük 2011: 241-242; G 229.
- 42
 Varak Nu. 61a-63b
 Mahlas **Beyânî**
 NŞ / Birim Bahr-ı Tavîl / 11 beyit
 Matla’ 1. Anundur dükeli âlem ü âdem Harem ü Ka’be vü zemzem
 heme zerrât-ı cihân pertev-i hüsniyle ferahnâk u tarabnâk
 u heme vâlih ü hayrân u heme medh ü senâ-hân u heme
 şâkir-i Sübhân
 2. Eyyuhe’n-nâsu te’âlâ fehuzû âyâti Rabbi Samed
 ve’tebirû ve’tesimû nahnu ileykum rusulun minkabl cümle
 cihânı bezedi hüsn-i acîbünle ki akl irmez ana fehm ferâset
 mütehayyir oluben secde-i şükran idüp âyet-i lâ-ilme lenâ
 hatm idüp ider çün be-sad ihsân.
 Not Beyânî’nin bahr-ı tavîli hakkındaki diğer bilgiler için bk.
 Aksoyak 2007: 95.
- 43
 Varak Nu. 54a
 Mahlas **Cem Sultân**
 NŞ / Birim Gazel / 7 beyit
 Matla’ Câm-ı Cem nûş eyle ey Cem bu Firengistândur
 Her kulun başına yazılan gelür devrândur
 Not Şiirin başlığında *Güfte-i Cem Sultân* notu vardır. Dîvânda
 manzumenin tamamı 46 beyittir (Ersoylu 1989: 32-35).

- 44
 Varak Nu. 61b
 Mahlas **Cem Sultân**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Zülfün anam zehr olur mâr ağzuma
 Bûse tiryâkin sun ey yâr ağzuma
 Not Şiirin başlığında *Sultân Cem* notu vardır. Ayrıca bk. Ersoylu 1989: 202.
- 45
 Varak Nu. 40b-41a
 Mahlas **Cinânî**
 NŞ / Birim Tahmîs / 5 bend
 Matla' Nevbahâr oldu güzellendi serâser âlem
 Oldı ezhâr ile her kûşe gülistân-ı İrem
 Sîneler toldı safâ kalmadı endûh ile gam
Eyledi müjde-i gül dilleri şâd u hurrem
Goncanun gönli açıldı güle düşdi şebnem
 Not Bu şiir Bâkî'ye ait
Eyledi müjde-i gül dilleri şâd u hurrem
Goncanun gönli açıldı güle düşdi şebnem
 matla'lı gazelini tahmîsdir (Küçük 2011: 304-305; G 331).
 Şiirin başlığında *Gazel-i Bâkî Tahmîs-i Cinânî* notu vardır.
 Ayrıca bk. Okuyucu 1994: 229-231.
- 46
 Varak Nu. 41a-41b
 Mahlas **Cinânî**
 NŞ / Birim Tesdîs / 5 bend
 Matla' Dilâ gel dâmen-i sabr ile sil çeşmündeki yaşı
 Koyup bu mâcerâyı ışkî dehrün olma kallâşı
 Sevüp bir bî-vefâyı eyleme tahsîn ü şâbâşı
 Visâli zevkına değmez belâ-yı mihnet-i nâşî
 Ferâgat kıl şu dilberden ki vardur nice oynaşı
 Geç ol serv-i sehi dengim haremde taşradır başı
 Not Şiirin başlığında *Tahmîs-i Cinânî* notu vardır. Ancak Dîvân'da bu şiir tesdîs başlığıyla verilmiştir (Okuyucu 1994: 305-306).
- 47
 Varak Nu. 42a-42b
 Mahlas **Cinânî**
 NŞ / Birim Tesdîs / 5 bend
 Matla' Âh kim bir gül için gam-zede-i hâr oldum
 Gussadan bülbül-i şûrîde-sıfat zâr oldum
 Bir sehî-kaddi görüp ana hevâdâr oldum

Cûyveş gönlüm akup âşık-ı dîdâr oldum
Yine sevdâ-zede-i zülf-i siyeh-kâr oldum
Yine bir onmayıcak derde giriftâr oldum
Not Şiirin başlığında *Tahmîs-i Cinânî* notu vardır. Ancak Dîvân’da bu şiirin Ebussuûd Efendi’nin bir beytini tesdîs olduğu belirtilmiştir (Okuyucu 1994: 279-280).

48

Varak Nu. 9a
Mahlas **Edîbî**
NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
Matla’ Hedef-i cism-i zerdüm itdi figâr
Ser-i peykân-ı zer-nişân-ı nigâr

49

Varak Nu. 44a
Mahlas **Edîbî**
NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
Matla’ Ocağına su koydı mey-fürûşun bî-vefâ dünyâ
Aceb mi olsa bezm-i dehr-i fânîde dütün peydâ
Not Mecmûada gazelin bulunduğu kısım yıpranmıştır.

50

Varak Nu. 44a
Mahlas **Edîbî**
NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
Matla’ Ehl-i ışk içre girüp gögsi kemân-ı gamı çek
Âşık-ı sâdık isen ey dil-i şeydâ gerçek
Not Mecmûada gazelin bulunduğu kısım yıpranmıştır.

51

Varak Nu. 7b
Mahlas **Emrî**
NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
Matla’ La’line karşı ezilme ey şeker
Key sakın âşıkları başun ezer
Not Saraç 2002: 95-96; G 127.

52

Varak Nu. 22b
Mahlas **Emrî**
NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
Matla’ Yâd idüp kan ağladukça dîde ol şekker-lebi
Katresin gören sanur bir sürh şekker leblebi
Not Saraç 2002: 275-276; G 522.

- 53
 Varak Nu. 23a
 Mahlas **Emrî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' İstemez dil bülbüli sen yüzi gülşen gülsitân
 Her gül-i ahmer olursa la'lden bir âşiyân
 Not Bu gazel Emrî Dîvânı neşrinde bulunmamaktadır (Bk. Saraç 2002: 198-229).
- 54
 Varak Nu. 24b
 Mahlas **Emrî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Dil reh-i gamda câna katlanmaz
 Cân ten-i nâtüvâna katlanmaz
 Not Saraç 2002: 137-138; G 220.
- 55
 Varak Nu. 26a
 Mahlas **Emrî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Sanma ey bülbül-i güyâ gül-i ter
 İtdüğün âhı kulağına koyar
 Not Saraç 2002: 107; G 151.
- 56
 Varak Nu. 51b-52a
 Mahlas **Emrî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Bir yanar yok benüm için cigerümden gayrı
 Ağlarum kanı iki çeşm-i terümden gayrı
 Not Şiirin başında *Gazel-i bî-bedel-i Emrî Rahmetullâhi te'âlâ* notu vardır. Ayrıca bk. Saraç 2002: 281-282; G 536.
- 57
 Varak Nu. 7a
 Mahlas **Figânî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Virdüm dehân-ı dilbere dil gâybâne ben
 Mikdâr zerre görmedin andan nişâne ben

- 58
 Varak Nu. 49a
 Mahlas **Firâkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Hevây-ı zülfine irsem aceb mi bir hatâyile (Hitâyile)
 Hotenden nâfeler Rûma gelürler bu hevâyile
 Not Şiirin başında *Güfte-i Firâkî* notu vardır.
- 59
 Varak Nu. 12b-13a
 Mahlas **Fuzûlî**
 NŞ / Birim Gazel / 9 beyit
 Matla’ Subh salup mâh-ı ruhundan nikâb
 Çık ki temâşâya çıka âftâb
 Not Şiirin başlığında *Gazel-i Fuzûlî rahimehullâh* notu vardır.
 Ayrıca bk. Akyüz vd. 2000: 143; G 26.
- 60
 Varak Nu. 14b
 Mahlas **Fuzûlî**
 NŞ / Birim Gazel / 7 beyit
 Matla’ Her gören ayb itti âb-ı dîde-i giryânımı
 Eyledim tahkîk görmüş kimse yok cânânımı
 Not Şiirin başlığında *Gazel-i Fuzûlî-i Bağdâdî* notu vardır.
 Ayrıca bk. Akyüz vd. 2000: 259; G 263.
- 61
 Varak Nu. 16a
 Mahlas **Fuzûlî**
 NŞ / Birim Gazel / 7 beyit
 Matla’ Penbe-i merhem-i dâğ içre nihândur bedenüm
 Diri oldukça libâsum budur ölsem kefenüm
 Not Şiirin başlığında *Fuzûlî rahimehullâh* notu vardır. Ayrıca
 bk. Akyüz vd. 2000: 230; G 204
- 62
 Varak Nu. 25a-25b
 Mahlas **Fuzûlî**
 NŞ / Birim Gazel / 7 beyit
 Matla’ Leblerün tek la’l-i lafzun tek dür-i şehvâr yoh
 La’l ü gevher çok lebün tek la’l-i gevherbâr yoh
 Not Akyüz vd. 2000: 160; G 61.

- 63
 Varak Nu. 26a
 Mahlas **Fuzûlî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Ey musavvir yâr timsâline sûret virmedün
 Zülf ü ruh çekdün veli tâb u tarâvet virmedün
 Not Akyüz vd. 2000: 209-210; G 164.
- 64
 Varak Nu. 32b
 Mahlas **Fuzûlî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Hayret ey büt sûretün gördükde lâl eyler beni
 Sûret-i hâlüm gören sûret hayâl eyler beni
 Not Akyüz vd. 2000: 275; G 294.
- 65
 Varak Nu. 39a-40a
 Mahlas **Fuzûlî**
 NŞ / Birim Murabba / 7 bend
 Matla' Perîşân-hâlün oldum sormadun hâl-i perîşânüm
 Gamundan derde düşdüm kılmadun tedbir-i dermânüm
 Ne dirsın rûzgârüm böyle mi geçsün güzel hânüm
 Güzel hânüm efendüm sevdigüm devletlü sultânüm
 Not Akyüz vd. 2000: 299-300.
- 66
 Varak Nu. 51b
 Mahlas **Fuzûlî**
 NŞ / Birim Gazel / 7 beyit
 Matla' Hâsilum yok ser-i kûyunda belâdan gayrı
 Garazum yok reh-i işkunda fenâdan gayrı
 Not Şiirin başlığında *Gazel-i Fuzûlî-i Bağdâdî* notu vardır.
 Ayrıca bk. Akyüz vd. 2000: 264; G 273.
- 67
 Varak Nu. 18a
 Mahlas **Günâhî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Bilürin desti bir mir'âta benzer ayası el-hak
 Gümüş ser-pençesi levh üzre mersûm ism-i zât ancak
 Not Pervâne Bey Mecmûası'nda bu gazelin Emrî'ye ait
Hilâl ü hâme vü tûmâr u şem' ü gonçe-i zanbak
Nice bir ola pençenle düz olmaz elde beş barmak
 matla'lı gazeline nazîre olduğu belirtilmiştir. Bk. Gıynaş
 2014 (C 2): 512 ve 514; G 4099.

68
 Varak Nu. 4b
 Mahlas **Hâletî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Nâmemi ilten kalur meyl eyleyüp cânânıma
 Kasd ider gönderdügüm kâsıd demâdem cânıma
 Not Şiirin başlığında *Hâletî Efendi* notu vardır. Kaya 2003: 291; G 742.

69
 Varak Nu. 44b
 Mahlas **Hâletî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Akl ile fikri gamzesi aldı
 Kâkül-i yâre hâtırım kaldı
 Not Kaya 2003: 317; G 857.

70
 Varak Nu. 22b
 Mahlas **Hâtemî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Âl-i tûtîdür dilâ ol goncenün gûyâ lebi
 Jâleveş dendân ise agzunda şekker leblebi
 Not Mecmûada Emrî’nin 52 numaradaki gazeli ile aynı sayfada ve aynı redifle yer alan bu şiirin nazîre olma ihtimali vardır.

71
 Varak Nu. 29a
 Mahlas **Hâverî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Seni gözler dü çeşm-i hûn-feşânım nice demlerle
 Gel ey nûr-ı basar merdümlük it demler kademlere
 Not Pervâne Bey Mecmûası’nda bu gazelin Kemâl Paşa-zâde’ye ait
Düşelden ışkına yârun günüm geçdi elemlerle
Dirîgâ cân virem gibi ben âhir derd ü gamlarla
 matla’lı gazeline nazîre olduğu belirtilmiştir. Bk. Gıynaş 2014 (C 3): 578; G 7071.

72
 Varak Nu. 6b
 Mahlas **Hayâlî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Hayret alur aklumı bakmam gözine kaşına
 Sad hezârân âferîn ol sûretin nakkâşına
 Not Bu gazel Hayâlî Dîvânı neşrinde bulunmamaktadır (bk. Tarlan 1992b: 251-280).

73
 Varak Nu. 40a-40b
 Mahlas **Hayâlî**
 NŞ / Birim Tahmîs / 5 bend
 Matla' Cânuna âteş urur bir mihr-i dırahşânun mı var
 Sende dâg-ı gamundan nâr-ı sûzânun mı var
 Subhveş şebnem dökersin çeşm-i gîryânun mı var
 Noldun inlersin felek her-câyî cânânun mı var
 Her makâmı seyr ider bir mâh-ı tâbânun mı var
 Not Bu şiir Zâtî'nin
 Noldun inlersin felek her-câyî cânânun mı var
 Seyr ider her menzili bir mâh-ı tâbânun mı var
 matla'lı gazelini tahmîsdir (Tarlan 1967: 406). Şiirin başlığında *Gazel-i Zâtî Tahmîs-i Hayâlî* notu vardır. Ayrıca bk. Tarlan 1992b: 82.

74
 Varak Nu. 23b
 Mahlas **Hayretî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Dilersen ola cânun mülki âbâd
 Ululanma sakın ey âdemî-zâd
 Not Çavuşoğlu-Tanyeri 1981: 162; G 43.

75
 Varak Nu. 58b
 Mahlas **Hayretî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Ne âteş ü bâd ne âb u gil idüm cânâ
 Sen serv-i hevâ-bahşa ben mâyil idüm cânâ
 Not Çavuşoğlu-Tanyeri 1981: 133; G 1.

- 76
 Varak Nu. 8b
 Mahlas **Hüdâyî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Yâ ilâhî seg-i kûyımı anun yarlığa
 Ki rakîbini kabûl itmediler yârlığa
 Not Bu gazel Hüdâyî Dîvânı neşrinde bulunmamaktadır (bk. Yekbaş 2005).
- 77
 Varak Nu. 19b
 Mahlas **Hüdâyî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Gitdi aklum gibi ol rûh-ı revânım gelmez
 Yine haşır olmayacak sîneme cânım gelmez
 Not Yekbaş 2005: 281; G 60.
- 78
 Varak Nu. 28b
 Mahlas **Hüdâyî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Kimünle salınur ol serv-i ser-firâz aceb
 Kimün kolındadır ol çeşmi şâhbâz aceb
 Not Yekbaş 2005: 246; G 10.
- 79
 Varak Nu. 31a
 Mahlas **Hüdâyî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Ey kaşı yâ hadengüne sînem nişâne dik
 Nâzûk nihâl-i servdür ol bâg-ı câna dik
 Not Yekbaş 2005: 273-274; G 117.
- 80
 Varak Nu. 44b
 Mahlas **Hüsrev**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Kîmyâ buldum görince hâk-i pâ-yı dilberi
 İşüm altun eyledüm sevdüm civân-ı zergeri
 Not Bu şiir İsmail Hakkı Bursevî’nin Tuhfe-i İsmâiliyye adlı mecmuasında da bulunmaktadır (Gümüş 2005: 153).

- 81
 Varak Nu. 20b
 Mahlas **İydî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Seyre gitmek istemiş agyâr ile cânânımız
 Vay eger bu derd ile âhir çıkarsa cânımız
- 81
 Varak Nu. 5b
 Mahlas **İshâk**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Yâr hecrinde neler çekdüğümü yâd eyle
 Billah ey gam kulunam gel beni âzâd eyle
 Not Çavuşoğlu-Tanyeri 1990: 276-277; G 243.
- 82
 Varak Nu. 55a
 Mahlas **İsmetî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Bâde-i nâbun safâsın nev-bahâr olsun da gör
 Sâgar-ı gül pür-şarâb-ı hoş-güvâr olsun da gör
 Not Şiirin başlığında *İsmetî merhum* notu vardır. Ayrıca bk.
 Dîvân s. 32; G 20.
- 83
 Varak Nu. 27a
 Mahlas **İzzetî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Kâse-bâzâ mihrünile çarh-ı ser-gerdân senün
 Döne döne raks idersin dâ'imâ devrân senün
- 84
 Varak Nu. 1b
 Mahlas **Kabûlî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Dilâ ol sevdigün dilber ne sinde
 Güzellik tâzelik terlik nesinde
 Not Erdoğan 2008: 719; G 388.
- 85
 Varak Nu. 5a
 Mahlas **Kabûlî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Ey gönül âvâresin pür-yarasın sad pâresin
 Derdi çok dil-hastesin dermânı yok bî-çâresin
 Not Erdoğan 2008: 691; G 330.

- 86
 Varak Nu. 33b
 Mahlas **Kabûlî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Gönlüm aldı nâz ile bir gözleri ala yine
 Gözleri alaların cânlar fedâ alayına
 Not Erdoğan 2008: 693; G 333.
- 87
 Varak Nu. 6a
 Mahlas **Kadîmî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Merhamet umma kalb-i dilberde
 Gül ü lâle biter mi mermerde
- 88
 Varak Nu. 2b
 Mahlas **Kemâl Paşa-zâde**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Nice doyunca görem sen gül-i nâzük-bedeni
 Kendü kirpigüm olupdur bana gözüm diken
 Not Demirel 1996: 215-216; G 343.
- 89
 Varak Nu. 20a
 Mahlas **Kesbî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Eşküm şeh-i hayâlüne peyk-i revendedür
 Âhum güzergehünde sabâveş devendedür
- 89
 Varak Nu. 6a
 Mahlas **Merdümî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Yog idi âlemde dermân dilde derdün var iken
 Işkının dârü’ş-şifâsında gönül bîmâr iken
- 90
 Varak Nu. 8a
 Mahlas **Mesîhî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Ko bugün hüsnüne yâr itsün gurûr
 İrte hattı gelicek yüzine ur
 Not Mengi 2014: 139; G 45.

- 91
 Varak Nu. 59a
 Mahlas **Meşâmî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Dilâ düş tîg-ı yâre sana âlemden güzer düşdi
 Sipâhîsin yarağ üstünde ol çünkim sefer düşdi
- 92
 Varak Nu. 31a
 Mahlas **Misâlî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Câme-i surh-ı kebûdunda nihândur hançerün
 San sakf içre hilâl-i âsmândır hançerün
 Not Hurûfî Misâlî'nin dîvânında bulunmayan bu şiirin 93 numaralı diğer şiir gibi Misâlî Hasan Çelebi'ye ait olması kuvvetle muhtemeldir (Bk. Bayar 2012 ve Güneş 2011).
- 93
 Varak Nu. 35a
 Mahlas **Misâlî (Hasan)**
 NŞ / Birim Muhammes / 5 bend
 Matla' Şehâ zulm eyleme uşşâka kim gâyet haleldür bu
 Harâb eyler esâs-ı hüsni bir gün muhtemeldür bu
 Ne hikmetdür bilürken bâ'is-i ceng ü cedeldür bu
 Dimezsın pây-bûsum âşık-ı zâra mahaldür bu
 Öperler sâ'id-i sîmînüni iller güzeldür bu
 Not Kimi kaynaklarda bu şiirin muhtelif beyitleri gazel nazım şekliyle verilmektedir (Bk. Kılıç 2010: 782 ve Gültekin 2010: 121).
- 94
 Varak Nu. 59b
 Mahlas **Misâlî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Çıkmadı hâşiyeye-i hatt-ı gubâr-ı dilber
 Görmedüm dünyede anun gibi bir müşkil yer
 Not Hurûfî Misâlî'nin dîvânında bulunmayan bu şiirin 93 numaralı diğer şiir gibi Misâlî Hasan Çelebi'ye ait olması kuvvetle muhtemeldir (Bk. Bayar 2012 ve Güneş 2011).
- 95
 Varak Nu. 61a
 Mahlas **Misâlî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Tabîbüm öldürür ben haste-hâli renc ü gam bir gün
 Eger gam-hâneme rencîde kılmazsan kadem bir gün

Not Hurûfî Misâlî’nin dîvânında bulunmayan bu şiirin 93 numaralı diğer şiir gibi Misâlî Hasan Çelebi’ye ait olması kuvvetle muhtemeldir (Bk. Bayar 2012 ve Güneş 2011).

96

Varak Nu. 4b
Mahlas **Nâdirî**
NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
Matla’ Her kaçan tesbîhle ehl-i riyâ yüz gösterür
Rind-i derd-âşâma ol sâ’at belâ yüz gösterür

97

Varak Nu. 20a
Mahlas **Nâdirî**
NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
Matla’ Lâhe fi-mişkâti deyri’l-ışku misbâha’l-hüdâ
Gâlîba saldı zücâc-ı bâde dürrîveş ziyâ
Not Külekçi 1989: 114.

98

Varak Nu. 5b
Mahlas **Nâmî**
NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
Matla’ Öldürür sende komaz gönül ışigün taşın
Ol seni pâdşehüm yoluna komış başın

99

Varak Nu. 1a
Mahlas **Necâtî**
NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
Matla’ Bana yârün yanağı vü lebi vü kaddi yiter
Üzül ey gül açıl ey gonce yıkıl ey ar’ar
Not Tarlan 1992c: 182; G 72.

100

Varak Nu. 2a
Mahlas **Necâtî**
NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
Matla’ Vâ’iz sözine isteyen elbette ilâcı
Mey nûş idegörsün ki basar acıyı acı
Not Tarlan 1992c: 436; G 640.

- 101
 Varak Nu. 7b
 Mahlas **Necâtî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Hurşîd sana benzemese Müşterî ile
 Bakmaz idi gök yüzine kimesne yeri ile
 Not Tarlan 1992c: 355-356; G 462.
- 102
 Varak Nu. 9b
 Mahlas **Necâtî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Dil kişverine zülf-i siyâhun belâ yiter
 Yıkmağa bu vilâyeti ol ejdehâ yiter
 Not Tarlan 1992c: 198-199; G 108.
- 103
 Varak Nu. 11a-11b
 Mahlas **Necâtî**
 NŞ / Birim Gazel / 6 beyit
 Matla' Eşiginden gider oldu dil-i âvâre meded
 Dostlar olmaya mı bu gama bir çâre meded
 Not Bu şiirin başlığında *Gazel-i Necâtî rahimehullâh* notu vardır. Ayrıca bk. Tarlan 1992c: 171; G 47.
- 104
 Varak Nu. 12a-12b
 Mahlas **Necâtî**
 NŞ / Birim Gazel / 8 beyit
 Matla' Kâkül-i müşğîn birdür ârız-ı gül-fâm iki
 Nitekim âdetdür olur Kadr bir bayram iki
 Not Tarlan 1992c: 428-429; G 622.
- 105
 Varak Nu. 13b
 Mahlas **Necâtî**
 NŞ / Birim Gazel / 7 beyit
 Matla' Kendüyi ta'rîf idermiş misk-i ter
 Öksüz oğlan göbegin kendü keser
 Not Bu şiirin başlığında *Gazel-i Necâtî rahimehullâh* notu vardır. Ayrıca bk. Tarlan 1992c: 224; G 164.

- 106
 Varak Nu. 15a
 Mahlas **Necâtî**
 NŞ / Birim Gazel / 7 beyit
 Matla’ Hatt-ı reyhân ile ol zibâ-izâr
 Sanasın mushafdur âyet ber-kenâr
 Not Tarlan 1992c: 194-195; G 99.
- 107
 Varak Nu. 15b-16a
 Mahlas **Necâtî**
 NŞ / Birim Gazel / 7 beyit
 Matla’ Dünyâyı bir yana koysalar bir yana seni
 Bana seni gerek seni ey bî-vefâ seni
 Not Tarlan 1992c: 416; G 595.
- 108
 Varak Nu. 22a
 Mahlas **Necâtî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Bezm-i gamda akl u cânı itdi la’l-i yâr mest
 Câm iki oldı ne var olsa kamu hüşyâr mest
 Not Tarlan 1992c: 163; G 29.
- 109
 Varak Nu. 24a
 Mahlas **Necâtî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Sünbül saçunla hâtırımuz âtır olmadı
 Gül ruhların bizümle iki gün bir olmadı
 Not Tarlan 1992c: 418-419; G 600.
- 110
 Varak Nu. 25b
 Mahlas **Necâtî**
 NŞ / Birim Gazel / 7 beyit
 Matla’ Üstüme döndi gam piyâleleri
 Başuma çıkdı dert nâleleri
 Not Şiirin başlığında *Necâtî rahmetullâhi aleyh* notu vardır.
 Ayrıca bk. Tarlan 1992c: 405; G 571.

- 111
 Varak Nu. 31b
 Mahlas **Necâtî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Zekan-ı yârda vefâ neyler
 Ser-nigûn çâh içinde mâ neyler
 Not Tarlan 1992c: 202; G 116.
- 112
 Varak Nu. 56a
 Mahlas **Necâtî**
 NŞ / Birim Müfred / 1 beyit
 Matla' Kismet-i bezm-i ezeldür ey Necâtî bilmiş ol
 Âşinâ bigâne vü bigâne olmaz âşinâ
 Not Bu beyit Necâtî Dîvânı'nda yer alan 17. gazelin makta beytidir (Bk. Tarlan 1992c: 157-158).
- 113
 Varak Nu. 4a
 Mahlas **Nefî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Sînemi deldi müjen okları tâ cânıma dek
 Söyle ebrûyî kemândârına tutsun çekerek
 Not Akkuş 1993: 312; G 65.
- 114
 Varak Nu. 4a
 Mahlas **Nefî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Gönlümi her dem bir âteşdür kılan pür-ıztırâb
 Kim ol âteşden bir ahkerdür felekde âftâb
 Not Akkuş 1993: 285; G 8.
- 115
 Varak Nu. 16b
 Mahlas **Nefî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Yâre te'sîr ide mi nâle vü âhum bilmem
 Bana gün göstere mi baht-ı siyâhum bilmem
 Not Bu gazel Nefî Dîvânı neşrinde bulunmamaktadır (Akkuş 1993). Yaşar Aydemir bu gazelin Milli Kütüphane A. Yazma 485 numaralı mecmuada Nefî adına kayıtlı olduğuna dikkat çeker (2001: 151).

- 116
 Varak Nu. 18b
 Mahlas **Nefî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Baht uyansa hâba varsa dîde-i bîdârımız
 Düşde bârî gayrıdan tenhâ düşürsek yârımız
 Not Akkuş 1993: 304; G 47.
- 117
 Varak Nu. 24a
 Mahlas **Nefî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Yakdı beni kül itdi o mâhun güneş yüzi
 Oldı dil-i za’f u şikeste kül öksüzi
 Not Akkuş 1993: 340; G 123.
- 118
 Varak Nu. 45a-46b
 Mahlas **Nefî**
 NŞ / Birim Kasîde / 34 beyit
 Matla’ Her nigâh-ı nükte-âmîzinde rind-i ışk olan
 Hem itâb-ı renciş u hem müjde-i ihsân bulur
 Not Kasîdenin ilk on beyti mecmûada yoktur. Tamamı için bk.
 Akkuş 1993: 69; K 9.
- 119
 Varak Nu. 46b-48b
 Mahlas **Nefî**
 NŞ / Birim Kasîde / 45 beyit
 Matla’ Benem ol nâdire-gû şâ’ir-i ma’nâ-perdâz
 Reşk ider mertebe-i şî’rûme sihr u i’câz
 Not Akkuş 1993: 240-242; K 57.
- 120
 Varak Nu. 58a
 Mahlas **Nefî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Gül gibi câm-ı meyi encümen-efrûz idelüm
 İttifâk ile gelün bir yire nevrûz idelüm
 Not Akkuş 1993: 320; G 81.

- 121
 Varak Nu. 2a
 Mahlas **Nev'î**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Ey ehl-i ışka lâf ile da'vâsı çok güzel
 İkrâr-ı bî-nihâye vü ferdâsı çok güzel
 Not Tulum-Tanyeri 1977; G 290.
- 122
 Varak Nu. 3a
 Mahlas **Nev'î**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Tende tâbun cânda odun var senün
 Dilde sevdâ-yı şuhûdun var senün
 Not Tulum-Tanyeri 1977; G 267.
- 123
 Varak Nu. 3b
 Mahlas **Nev'î**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Câmdan gitmez gözi mey-hâre bir ben bir habâb
 Baş açık sahbâyıla âvâre bir ben bir habâb
 Not Tulum-Tanyeri 1977; G 15.
- 124
 Varak Nu. 22a
 Mahlas **Nev'î**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Ser-i hâkîde hevâ-yı mey u peymâne tehî
 Pür-safâ bezm-i riyâ kâse-i kâşâne tehî
 Not Tulum-Tanyeri 1977; G 475.
- 125
 Varak Nu. 26b
 Mahlas **Nev'î**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Hâk ol ey dil gözleme a'lâyı rif'at bundadur
 Nefsi bed-hâha hevâdâr olma izzet bundadur
 Not Tulum-Tanyeri 1977; G 82.

- 126
 Varak Nu. 30b
 Mahlas **Nev’î**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Bakma nâdân olana husrev-i devrân ise de
 Nazar it ehl-i dile hâk ile yeksân ise de
 Not Tulum-Tanyeri 1977; G 396.
- 127
 Varak Nu. 52b
 Mahlas **Nev’î**
 NŞ / Birim **2 beyit**
 Matla’ Agyâr ile ey gonca sen iç bâde-i gülgûn
 Çün böyle imiş neyleyelüm âdet-i gerdûn
 Not Mecmûada müfredât bölümünde Nev’î adıyla yer alan bu
 beyitler ilgili dîvân neşrinde bulunmamaktadır. Bk.
 Tulum-Tanyeri 1977.
- 128
 Varak Nu. 56b
 Mahlas **Nev’î**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Kazınursa noktaveş tîg-ı gam-ı ışk ile baş
 Olmaya resm-i muhabbet safha-i dilden tırâş
 Not Tulum-Tanyeri 1977; G 201.
- 129
 Varak Nu. 60a
 Mahlas **Nev’î**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Kalb-i âşık gibi virân itdiler meyhâneyi
 Bî-vefâlar ahdden döndürdiler peymâneyi
 Not Tulum-Tanyeri 1977; G 469.
- 130
 Varak Nu. 63b
 Mahlas **Nev’î**
 NŞ / Birim Müsemmen / 1 bend
 Matla’ Bu ışk-ı mecâzun gam-ı hicrânına la’net
 Dünyâda vü ukbâdaki hüsrânına la’net
 Erbâb-ı gamun nâliş u efgânına la’net
 Dilberlerinün va’de-i ihsânına la’net
 Yok yirlere itdikleri peymânına la’net
 Bu tâ’ifenün gerçek ü yalanına la’net
 Başdan bunu îcâd idenün cânına la’net
 Ecdâcına vü aslına erkânına la’net

Not Mecmûada müsemmenin sadece ilk bendi bulunmaktadır. Şiirin tamamı 5 benddir (bk. Tulum-Tanyeri 1977; Musammatlar Nu: IX).

131

Varak Nu. 52a
 Mahlas **Nev'î-zâde Atâyî**
 NŞ / Birim Gazel / 6 beyit
 Matla' Şikest olur ser-i uşşâk la'l-i yâr üzre
 Nice sebû kırılır gâhi çeşmesâr üzre
 Not Şiirin başlığında *Gazel-i Nev'î-zâde rahimehullâh* notu vardır. Ayrıca bk. Karaköse 1994; G 199.

132

Varak Nu. 20b
 Mahlas **Pendî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Didüm hattun belürdi gönlümi vir ey meh-i enver
 Didi ahşâma karşı âteşi yabana virmezler

133

Varak Nu. 29b
 Mahlas **Revânî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Işkumı anladılar na'ra-i mestânımdan
 Bildiler mestliğim çâk-ı girîbânımdan
 Not Bu gazelin matla beyti Revânî Dîvânı neşrinde
Derdümi anladılar sine-i sûzânımdan
Bildiler mest idüğüm çâk-ı girîbânımdan
 şeklindedir. Çavuşoğlu OTAP; G 295.

134

Varak Nu. 5a
 Mahlas **Riyâzî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' O yârün tîr-i tîz ü gamze-i hûn-rîz ü hûn-hârı
 Geçer cân nakdine yabana atsa tîz-i bâzârı

135

Varak Nu. 33a
 Mahlas **Riyâzî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Okları gelmede yârün dil-i vîrânemüze
 San girer şa'sa'alar külbe-i âhzânımuza

- 136
 Varak Nu. 31b
 Mahlas **Rûhî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Bendesin şâh-ı kerem itmeye yâd
 Elimüzden ne gelür güce ne dâd
 Not Ak 2001: 393; G 138.
- 137
 Varak Nu. 51a
 Mahlas **Rûhî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Endûh u gamun hem-reh-i cân u dilimüzdür
 Ser-hadd-i bekâ ara yatı menzylimüzdür
 Not Ak 2001: 527; G 334.
- 138
 Varak Nu. 51a
 Mahlas **Rûhî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Öldi gitdi elem-i işkun ile âşıklar
 Nedür ey şûh-ı cihân sende bu ra’nâlık
 Not Ak 2001: 424-425; G 181.
- 139
 Varak Nu. 60b
 Mahlas **Rûhî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Dehrde her bî-ser ü bî-pâyda gam Dârâda gam
 Bir aceb âlemdeyüz ednâda gam a’lâda gam
 Not Şiirin başlığında *Gazel-i Rûhî-i Bağdâdî* notu vardır. Bu gazel dîvân neşrinde 7 beyit olup redifi *hem* şeklindedir. İlgili neşirde matla’ beyti *Dehrde her bî-ser ü bî-pâda gam Dârâda hem Bir aceb âlemdeyüz ednâda gam a’lâda hem* şeklindedir (bk. Ak 2001: 813; G 767).
- 140
 Varak Nu. 52b
 Mahlas **Rûzî**
 NŞ / Birim Nazm / 2 beyit
 Matla’ Yâre te’sîr ide mi nâle vü âhum bilmem
 Bana gün göstere mi baht-ı siyâhum bilmem
 Şeb-i târîk firâk içre koyup gitdi beni
 Yine gün göstere mi ol yüzi mâhum bilmem

- 141
 Varak Nu. 42b-43a
 Mahlas **Sânî**
 NŞ / Birim Müseddes / 5 bend
 Matla' Ölürsem zahm-ı tîr-i hûn-feşân-ı şehsûvârumla
 Ten-i mecrûhumı yun âb-ı çeşm-i cûybârumla
 Ser-i kûyında defn eylen ki derd-i ışk-ı yârumla
 Diyem ihyâ-yı emvât olıcak feryâd u zârımla
 Eger haşr olmaz isem ol kıyâmet-kadd-i nigârumla
 Gezem mahşerde gögsüm dögerek seng-i mezârumla
- 142
 Varak Nu. 57b
 Mahlas **Selîkî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Kûh-ı gamda ben iderken rûz u şeb feryâdı
 Mâder-i dehr toğurmamış idi Ferhâdı
 Not Gıynaş 2014 (C 3): 718; G 7466.
- 143
 Varak Nu. 37a
 Mahlas **Sipâhî**
 NŞ / Birim Tahmîs / 5 bend
 Matla' Kim katı lâ-ya'kılam bilmem gam-ı ferdâ nedür
 Anlamaz öz kendü hâlümden haber hâlâ nedür
Eyle ser-mestem kim idrâk itmezem dünyâ nedür
Men kimem sâkî olan kimdür mey-i sahbâ nedür
 Not Şiirin başlığında *Gazel-i Fuzûlî Tahmîs-i Sipâhî* notu vardır.
 Fuzûlî'nin tahmîs edilen gazeli için bk. Ayan 2011: 379.
- 144
 Varak Nu. 16b
 Mahlas **Şem'î**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Âr idermiş beni öldürmege sîm-tenüm
 Varayım yalvarayım boynuma takup kefenüm
 Not 43b'de aynı gazel yer almaktadır. Ancak birçok beyit siliktir. Ayrıca bk. Karavelioğlu 2014: 198-199.
- 145
 Varak Nu. 49a
 Mahlas **Şem'î**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Bugün âlemde dilberler severler hem sevilürler
 Güzeller mâh-peykerler severler sevilürler

Not Şiirin başlığında *Şem’î fermâyed* notu vardır. Ayrıca bk. Karavelioğlu 2014: 170-171.

146

Varak Nu. 36a-36b
 Mahlas **Tîgî**
 NŞ / Birim Tesdîs / 5 bend
 Matla’ Pâyuna yüz sürmeyen gün gibi gögsün germesün
 Düşmeyen şebnem sakın mihrünle kendin dermesün
 Hak Te’âlâ bendene senden cüdâlık vermesün
 Üstümden serv kaddin sâyesin gidermesün
Âftâb-ı tal’atun cânâ zevâle ermesün
Mâh-ı tâbânsın Hudâ eksüklüğün göstermesün
 Not Şiirin başlığında *Tesdîs-i Tîgî Efendi* notu vardır.

147

Varak Nu. 17b
 Mahlas **Ulvî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Ol şeh-i mülk-i melâhat ben gedâsından kaçar
 Âdet ancak dil-rubâlar mübtelâsından kaçar
 Not Çetin 1993: 256; G 106.

148

Varak Nu. 23b
 Mahlas **Ulvî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Nice bir azm idelüm meyhâneden meyhâneye
 Sâkiyâ gelsün berü meyhâneden meyhâneye
 Not Çetin 1993: 543; G 621.

149

Varak Nu. 28a
 Mahlas **Ulvî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Bir bî-kesem hâlûme mahrem bulunmadı
 Kanlu yaşum gibi bana hem-dem bulunmadı
 Not Bu gazel Ulvî Dîvânı neşrinde bulunmamaktadır (bk. Çetin 1993: 546-577).

150

Varak Nu. 34a
 Mahlas **Ulvî**
 NŞ / Birim Muhammes / 5 bend
 Matla’ Bir zaman ola ki bu gerdiş-i devrân dükene
 Düşmeye katre-i rahmet yere bârân dükene

- Not Bitmeye sebze-i ter nehr-i firâvân dükene
Boşala kîse-i kân kâse-i ummân dükene
Ne gam-ı dil ne nem-i dîde-i giryân dükene
Çetin 1993: 191-192; M 43.
- 150
Varak Nu. 58a
Mahlas **Ulvî**
NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
Matla' Kâmilün gitse vücûdı nice îcâdı kalur
Sen dahı anlayıgör kim er ölür adı kalur
Çetin 1993: 248-249; G 96
- 151
Varak Nu. 14a
Mahlas **Vahdetî**
NŞ / Birim Gazel / 6 beyit
Matla' Cânımı kaşuna kurbân ideyin nolsa gerek
Alnıma kilik-i kazâ çekdüğü resm olsa gerek
- 152
Varak Nu. 55b
Mahlas **Vahdetî**
NŞ / Birim Gazel / 6 beyit
Makta' Seb'anı Vahdetiyâ Ka'be kapusına koyup
Görse tahsîn iderdi sana Fahru's-sekaleyn
Not Bu gazelin matla' beyti silik olduğu için buraya makta beyti alınmıştır.
- 153
Varak Nu. 53b
Mahlas **Vaslî**
NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
Matla' Dil oldı nâr-ı gamunla kalender-i âteş
Görince reşk ider elbet semender-i âteş
Not Bu şiirin başında *li-müverrihihi* ibaresi bulunmaktadır. Bu ipucundan hareketle mecmûa mürettibinin Vaslî olduğu söylenebilir.
- 154
Varak Nu. 13a-13b
Mahlas **Veysi**
NŞ / Birim Tahmîs / 5 bend
Matla' Tîğ bî-dâd çeküp ey şeh-i âlî-şânım
Gel güzel başun için boynuma alma kanım

- Not Az kaldı ki çıka hançer-i gamla cânım
Kalmadı bâr-ı gamun çekmege hiç dermânım
Garazun cevri ü cefâyise yiter sultânım
Şiirin başlığında *Tahmîs-i Veysî* notu vardır.
- 155
Varak Nu. 52b
Mahlas **Veysî**
NŞ / Birim **Nazm / 2 beyit**
Matla’ Gözüm ki kana boyandı şarâbı neyleyeyim
Ciger ki odlara yandı kebâbı neyleyeyim
- 156
Varak Nu. 60a
Mahlas **Veysî**
NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
Matla’ Kaddüm ki senün kabza-i ışkunda kemândur
Âhumdur anun tîri zihî rişte-i cândur
- 157
Varak Nu. 60b
Mahlas **Veysî**
NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
Matla’ Dil virelden âteş-i ruhsâre-i cânâna ben
Dâglar yakdum derûn-ı sîne-i sûzâna ben
- 158
Varak Nu. 2b
Mahlas **Yahyâ**
NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
Matla’ Bir niyâz ile lebin emdirdi çok nâz itmedi
Lutf u ihsânı bana çok sevdiğüm az itmedi
Not Kavruk s. 423; G 395.
- 159
Varak Nu. 8b
Mahlas **Yahyâ**
NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
Matla’ Bâdeyi bir humdan içsek ki ferâğı olmasa
Bir şarâbun mesti olsak ki yasagı olmasa
Not Kavruk s. 346; G 320.

160
 Varak Nu. 9b
 Mahlas **Yahyâ**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Dil-i şeydâ nola meyl eylemezse vasl-ı cânâna
 Ne zahmetler çeküpdür alışınca derd-i hicrâna
 Not Kavruk s. 382; G 355.

161
 Varak Nu. 17a
 Mahlas **Yahyâ**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Mey midür sâkî midür mest-i harâbı inleden
 Sen misün yâ ışk mı mutrıb-ı rubâbı inleden
 Not Kavruk s. 295; G 270.

162
 Varak Nu. 18a
 Mahlas **Yahyâ**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Düşmez ol şâha ki her gâh ider istiğnâ
 Gâh olur âşık-ı şeydâya düşer istiğnâ
 Not Kavruk s. 34; G 9.

163
 Varak Nu. 18b
 Mahlas **Yahyâ**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Tûtî-sıfat ol câme-i sebzi giy e cânâ
 Bir söz yiri var mı bak a âyîneye cânâ
 Not Kavruk s. 38; G 13.

164
 Varak Nu. 19a
 Mahlas **Yahyâ**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Şîve-i reftârını serv-i çemende görmedük
 Bu ser-âmed kâmeti nârvende görmedük
 Not Kavruk s. 226; G 201.

- 165
 Varak Nu. 19a
 Mahlas **Yahyâ**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Âdem sayılmaz oldu kapunda gedâlarun
 Yok mı hisâbı pâdişehüm mübtelâlarun
 Not Kavruk s. 229; G 204.
- 166
 Varak Nu. 19b
 Mahlas **Yahyâ**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Es-salâ dest-i irâdetle açıldı bâb-ı ışk
 Eylesün cân sohbetin cânân ile erbâb-ı ışk
 Not Kavruk s. 200; G 175.
- 167
 Varak Nu. 25a
 Mahlas **Yahyâ**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ [Sürersin] pâ-yı yâre dâyim ey dil çehre-i zerdün
 Dimez mi ol tabîb-i cân u dil sana nedür derdün
 Not Kavruk s. 225; G 200.
- 168
 Varak Nu. 32a
 Mahlas **Yahyâ**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Gözüm ısırdı görünce o la’-i handânı
 Nişanladum lebinün yarasıyla cânânı
 Not Kavruk, s. 459; G 431.
- 169
 Varak Nu. 57b
 Mahlas **Yahyâ**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Reşkimüz kalmadı hîç eski zamân âlemine
 Câmını gördük irişmedükise Cemine
 Not Şiirin başlığında *Yahyâ Efendi* notu vardır. Ayrıca bk.
 Kavruk, s. 376; G 349.

- 170
 Varak Nu. 59a
 Mahlas **Yahyâ**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Bir güzel sev kim ana her nev-civân reşk eylesün
 Cân gibi sînende yir itsün cihân reşk eylesün
 Not Şiirin başlığında *Yahyâ Efendi* notu vardır. Ayrıca bk. Kavruk, s. 309; G 284.
- 171
 Varak Nu. 27b
 Mahlas **Yahyâ**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Bileli sevdüğümü taşa tutar yâr beni
 Ana şâdam ki dirîg itmez elinden geleni
 Not Mecmûada 5 beyit olan bu gazel [Taşlıcalı] Yahyâ Dîvânı'nda 7 beyittir. (Çavuşoğlu 1977: 581-582; G 494).
- 172
 Varak Nu. 6b
 Mahlas **Zâtî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Künc-i hasret olmasun yâ Rab turagı kimsenün
 Şu'le-i âh olmasun her şeb-çerâgı kimsenün
 Not Tarlan 1970: 233; G 729.
- 173
 Varak Nu. 7a
 Mahlas **Zâtî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Gam çekme sûfî çek câm-ı sâfî
 El-abdü âsî ve'r-Rabbu âfî
 Not Çavuşoğlu-Tanyeri 1987: 365; G 1570.
- 174
 Varak Nu. 10a
 Mahlas **Zâtî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla' Düşdüm nişân-ı pây-ı seg-i dilber üstine
 Bir gonca gördi didi yüzün güller üstine
 Not Çavuşoğlu-Tanyeri 1987: 1985; G 1310.

- 175
 Varak Nu. 10b
 Mahlas **Zâtî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Âteş-i hasret benüm kâr itdüğini cânuma
 Yana yana derd ile arz eylesem cânânuma
 Not Çavuşoğlu-Tanyeri 1987: 163; G 1261.
- 176
 Varak Nu. 21a
 Mahlas **Zâtî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Sâkiyâ tâ ki gönülden gide tûl-i emelüm
 Şâhid-i câmı getür biz de tudagın içelüm
 Not Tarlan 1970: 445; G 941.
- 177
 Varak Nu. 21b
 Mahlas **Zâtî**
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Gülzârda görüp beni güller gülüşdiler
 Kanı o gonca-leb diyü başuma üşdiler
 Not Tarlan 1967: 332; G 332.
- 178
 Varak Nu. 14a-14b
 Mahlas -
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Sûz-ı cânâ su seper yok dîde-i pür-nem gibi
 Bu dil-i nâ-şâdıma eglence olmaz gam gibi
 Not Şiirin başlığında *Gazel-i bînazîr lâedrî kâilihî* notu vardır.
- 179
 Varak Nu. 30b
 Mahlas -
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ Arz eyledi gülzâra yine ârızını gül
 Zeyn eyledi kâküllerini nâz ile sünbül
 Not Bu şiirde mahlas yoktur.
- 180
 Varak Nu. 43b
 Mahlas -
 NŞ / Birim Gazel / 5 beyit
 Matla’ -

Not	Bu şiirin mürekkebi silinmiştir.
181	
Varak Nu.	54b
Mahlas	-
NŞ / Birim	Gazel / 5 beyit
Matla'	Rast geldüm bana ol şûh-ı cihân şöyle itdi Elin öpmek diledüm çekdi hemân şöyle itdi
Not	Bu şiirde mahlas yoktur.
182	
Varak Nu.	54b
Mahlas	-
NŞ / Birim	Gazel / 3 beyit
Matla'	Niçün ol şûh-ı cefâ-pîşe bizi yâd itmez Dest-i lutfiyla gönül hânesin âbâd itmez
Not	Bu şiir mürettib tarafından yarım bırakılmıştır.

Mecmûanın birkaç sayfasında bir araya getirilmiş müstakil nazm/kit'a ve müfredler de bulunmaktadır. Bunlardan şairi belirlenen manzumeler yukarıdaki sıralama içerisinde gösterilmiştir. Aşağıdaki tabloda ise mecmûada toplu olarak bulunan ve şairi belirtilmeyen manzûmeler yer almaktadır.

- 52b** Râzdârüm goncadur sırr-ı nihânum kim bilür
Hem-zebânı bülbül-i şeydâ zebânum kim bilür
- Eylerüm yâre niyâz agyârdan havf itmezem
Tercemânım goncadur gayrı lisânım kim bilür
- 53a** Ol ki zahmum gonca-yı pür-jâleden fark eylemez
Gonca-yı gülzâr-ı ışkî lâleden fark eylemez
- Andelîbi gûş ider bülbül figânım zann ider
Eyle mest olmuş nevâyı nâleden fark eylemez
- 53a** Gönül bir dem ırag olmaz hayâl-i zülf-i dilberden
Geçersem ben gönül geçmez cihân içre güzellerden
- 53a** Devlet el verse yüzün gördüğüm eyyâm olsa
Merhabâ eylesem ol şûh ile bayram olsa
- 53a** Sırrımı fâş eyledi şol nokta nokta hâller
Kumda oynasun begüm şimden girü remmâller

- 53b** Çün tâze ruhun şekli çemende göle düşdi
Ağlarken işüm ihtiyârî bülbül güle düşdi
- Kâküllerüne tâlib olup gülşene vardum
Evvel nazarum tâli’i gör sünbüle düşdi
- 53b** Salını salını serv-i hırâmânım sefâ geldün
Tarâvet gülşeninde verd-i handânım safâ geldün
- Bu akl u fikr ü gönlüm hep senünle bile gitmişdür
Kudûmün müjde kıldı ...-i ruhsârım safâ geldün
- 56a** Tıfl-ı dil kaddün görüp ışk... (silik)
Rabbi yessir lâ-tu’assir Rabbi temmim bi’l-hayr
- 56a** Niçün alursun rakîbün akçesin şâhum didüm
Güldi didi pâdişâh almaz mı kâfirden harâc
- 56a** Rakîbâ var yûri şeytanlık itme
Ki yârün bendesiyle başı hoşdur
- 56a** Diremdârân-ı âlemrâ kerem nîst
Keremdârân-ı âlemrâ direm nîst
- 56a** Dane dane ruhunda... (silik)
Gül güli güldi didi... (silik)
- 56a** Ol bahâr irişdi berd-i acûz önince
Şöyle pîre-zen gibi kim yürür nigâr önince
- 56a** Başum üstine dilberün agyârile
Goncaları takınur başımuza hârile

4. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

• Eser çoğunluğu gazel olmak üzere farklı nazım şekillerinden oluşan manzûmelerin derlendiği bir şiir mecmûasıdır. Tertip düzenine bakıldığında mecmûanın emek mahsulü bir eser olduğu anlaşılmaktadır. Mecmûa içerisinde mürettibin kimliğine dair küçük ama önemli bir ipucu bulunmaktadır. 53b’de yer alan Vaslî’ye ait bir gazelin başında “li-müverrihîhi” notu bulunmaktadır. Mürettib hakkında başka bir bilgi yoktur. Ancak bu ifadeden hareket edilecek olursa mecmûa mürettibinin Vaslî olduğu söylenebilir. Söz konusu gazel şu şekildedir:

Başlık: Li-müverrihhi**Yeri: Mecmûa 53b**

Mefâ'ilün fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün

Dil oldı nâr-ı gamunla kalender-i âteş
Görince reşk ider elbet semender-i âteş

Rakîb-i kâfiri gör şu'le-zâr-ı âhumda
Görürsün âteş içinde çemender-i âteş

Yanardı hâme vü kâgız şerâr-ı sûzumdan
Yazaydı resm-i misâlüm kalemver-i âteş

Zalâm-ı âb-ı hayâtı diler mi pervâne
Dinilse ana sezâdur Sikender-i âteş

Derûn-ı Vasli-i zâra ne sihr ider ışkun
Ki oldı sûz-ı dilinden suhanver-i âteş

- Şairlere ait manzumelerin bir kısmı ilgili dîvânların neşirlerinde yer almamaktadır. Bu mecmûa vesilesiyle söz konusu şiirler tespit edilip saha araştırmalarına kazandırılmış olmaktadır. Dîvân neşirleri dışında konu ile ilgili diğer çalışmaların da gözden geçirilmesi neticesinde Bâkî'ye ait 1 tahmîs; Emrî, Hayâlî, Hüdâyî ve Ulvî'ye ait 1'er gazelin henüz neşredilmediği belirlenmiştir. Nefî Dîvânı neşrinde yer almayan *bilmem* redifli gazelin varlığı ise daha evvel tespit edilmiştir (Aydemir 2001: 151). Bahsi geçen şiirler şu şekildedir:

Bâkî'nin Tahmîsi**Başlık: Gazel-i Yahyâ Tahmîs-i Bâkî****Yeri: Mecmûa 34b**

Mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün mefâ'ilün

I

Bihamdillâh ne çarhun gerdişinden inffî'âlüm var
Ne âlemden haberdâram ne kimse ile misâlüm var
Ne erbâb-ı gnâya zerre denlü ibtidâlüm var
Ganîdür ışkla gönlüm ne mâlum ne menâlüm var
Ne vasl-ı yâre handânam ne hicrândan melâlüm var

II

Belâ vü derd ü gamdan bir zamân hâlî degül cânım
Dil-i bîmârımı epler demâdem cümle yârânım
Gider yanumda lutf eyle tabîbâ anma dermânım
Ne sağ olmak murâdumdur ne ölmekden kaçır cânım
Cihânda haste-i ışk olalı bir hoşca hâlüm var

III

Dil-i Ya’kûbuma künc-i belâdur külbe-i ahzân
 Ten-i sad-çâkümi yakdı kül itdi âteş-i hicrân
 Hayâlün bana eglence yeter ey Yûsuf-ı Ken’ân
*Ne meyl-i külbe-i ahzân ne seyr-i sohbet-i cânân
 Ne ta’n-ı zâhid-i nâdân ne ceng u ne cidâlüm var*

IV

Şehâ esrâr-ı la'lün vâlih itdi rûh-ı gamnâki
 Soyundum tekve-i gamda tagıtdum cümle emlâki
 Götürsem nola Mecnûnveş başumda hâr u hâşâki
*Ben ol hayrân-ı ışkam kim yitürdüm akl u idrâki
 Ne âlemden haberdâram ne kendümden hayâlüm var*

V

Nidersin **Bâkiyâ** dehr-i denîde mesned-i tâkı
 Mukarrer verd-i ömrün hod olur berbâd evrâkı
 Dimişdür na’ra-i nazm ile memlû itdi âfâkı
*Cihân fânîdür ey **Yahyâ** Huve'l-Hayyu Huve'l-Bâkî
 Değişmem atlas-ı çarha benüm bir köhne şâlüm var*

Emrî’nin Gazeli**Başlık: Emrî****Yeri: Mecmûa 23a**

Fâ’ilâtûn fâ’ilâtûn fâ’ilâtûn fâ’ilün

İstemez dil bülbüli sen yüzi gülşen gülsitân
 Her gül-i ahmer olursa la’lden bir âşiyân

Şol kadar âşıklarun gögsine dâg urmuş gamun
 Penbe olsa yitmeye ebr-i sefid-i âsumân

Aks-i dendânun agarmış gözde saklarsam nola
 Dürri âdetdür iderler penbe içinde nihân

Başda sevdâ-yı ruhunla cism-i zerdüm dir gören
 Ucına âyîne konmuş zer varaklu üstühân

Bâd-ı âh-ı **Emriyi** gördün niçün yildün didüm
 Gösterüp yâr e’î-i zülfin didi budur yılan

Hayâlî'nin Gazeli**Başlık: Gazel-i Hayâlî****Yeri: Mecmûa 6b**

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

Hayret alur aklumı bakmam gözine kaşına
Sad hezârân âferîn ol sûretin nakkâşına

İşidüp benden umûr-ı ışk Ferhâd itdi fâş
Sırrını kişi demek olmaz imiş yoldaşına

Meşhedi taşını Mecnûnun alâmet sanmanuz
Seng-i mihnetdür ki yagdırur zamâne başına

Başımun ucında şerh eyler zebân-ı hâlile
Cevrile cân virdüğüm baksın mezârum taşına

Varını itdi **Hayâlî** yâr ayagina nisâr
Âferîn sad âferîn ol la'l-i gevher-pâşına

Hüdâyî'nin Gazeli**Başlık: Hüdâyî****Yeri: Mecmûa 8b**

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Yâ ilâhî seg-i kûyını anun yarlığa
Ki rakîbini kabûl itmediler yarlığa

Dili dildârlıg idüp eline alup ol serv
Her ne vaktin ki düşe hecrlle dildârlığa

Kanda bir Yûsuf-ı gül-çihre görürse alınur
Âcizem gönlümi göndermege bâzârlığa

Cân u dil virmek ile yoluna yâr istemeyiz
Ne virürler a begüm böyle cefâkârlığa

Cürmine bakma **Hüdâyî** kulunun sen yâ Rab
Anı sen eyle ki lâyıq ola gaffârlığa

Nefî'nin Gazeli**Başlık: Nefî****Yeri: Mecmûa 16b**

Fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün

Yâre te'sîr ide mi nâle vü âhum bilmem
Bana gün göstere mi baht-ı siyâhum bilmem

Kurtuluş yok felegün cevr-i ta'addîsinden
Neyledüm bilsem ana ben de günâhum bilmem

Vâdi-i ışk u cünûn içre kalam mı böyle
Yohsa bir menzile irgüre mi râhum bilmem

Şeb-i târîk-i firâk içre koyup gitdi beni
Yine teşrîf ide mi ol yüzi mâhum bilmem

Bana kâr eyledi ey **Nefî** hele fûrkat-i yâr
Yâre te'sîr ide mi nâle vü âhum bilmem

Ulvî'nin Gazeli**Başlık: Ulvî****Yeri: Mecmûa 28a**

Mef'ûlü fâ'ilâtü mefâ' ilü fâ'ilün

Bir bî-kesem hâlüme mahrem bulunmadı
Kanlu yaşam gibi bana hem-dem bulunmadı

Dâru'ş-şifâ-yı âlemi geşt eyledüm dirîg
Ölmekden özge yaraya merhem bulunmadı

Bay u gedâ fakîr u ganî hep esîr-i mâl
Hiç kimsede nişâne-i Hâtem bulunmadı

Hâlün yanında terk ide Firdevsi dâneye
Âdem gibi cihânda bir âdem bulunmadı

Ulvî getürdi cânını tuhfe kabûl kıl
Arz itmege huzûr ki nesnem bulunmadı

- Bu makale çalışmasının amacını ve hacmini aşacağı için mecmûadaki şiirlerin neşredilmiş eserlerdeki hâlleriyle mukayese ve tenkidi yapılmamıştır. Ancak mecmûadaki şiirlerle ilgili müphem kalan kimi bilgileri izaha kavuşturmak için ilgili neşirlerden istifade edilmiştir. Örneğin;
 - Bazı şiirlerle ilgili teknik bilgilerin tey'idi konusunda dîvân neşirlerine başvurulmuş ve bu husus ilgili şiirin not kısmında belirtilmiştir (bk. 43, 46, 47 numaralı şiirler).
 - Mecmûadaki kimi şiirler ile neşredilmiş hâlleri arasında ciddi nüsha farkları bulunmaktadır. Bu hususlar da ilgili şiirlerin açıklama kısımlarında izah edilmiştir (bk. 39, 133 ve 139 numaralı şiirler).
 - Mecmûadaki kimi şiirler eksiktir. Bu kısımlar ilgili neşirlere müracaat edilerek açıklama kısmında belirtilmiştir. Mesela mecmûada müfredât bölümünde gösterilen Bâkî'ye ait müstakil beyitlerin, Dîvân neşrinde bir gazelin parçası olarak yer aldığı görülmektedir (bk. 38 numaralı şiir). Bunun dışında mecmûaya Bâkî, Cem Sultân, Necâtî, Nefî ve Nev'î'ye ait manzûmelerin eksiltilecek alındığı fark edilmektedir (bk. 19, 43, 112, 118, 130 ve 139 numaralı şiirler).
- Mecmûadaki kimi manzumeler nazîredir. Mürettib nazîre olan manzûmeleri yan yana getirmek suretiyle okurun dikkatine sunmuş, bazen de başlıklarda bu hususu açıkça belirtmiştir. Bu tercih, şairlerin tanzîr edilme durumunu belirlemeye vesile olmuştur. Ayrıca mecmûadaki tahmîs ve tesdîsler de hangi şairlerin daha ziyade beğenildiği konusunda ipuçları vermektedir. Mecmûadaki verilere göre beğenilme ve tanzîr/tazmîn edilme hususunda Necâtî, Zâtî ve Fuzûlî gibi şairlerin başı çektiği görülmektedir.

Kaynakça

- Açıkgöz, Namık (1990). *Riyazî Divanı'ndan Seçmeler*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Ak, Coşkun, (2001). *Bağdath Rûhî Dîvânı*, Uludağ Üniversitesi Yayınları, Bursa.
- Akkuş, Metin (1993). *Nefî Dîvânı*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Aksoyak, İsmail Hakkı (2006). *Gelibolulu Mustafa Âlî'nin Dîvânları (Dîvân II)*, Harvard Üniversitesi Yayınları.
- Aksoyak, İsmail Hakkı (2007). "Anadolu Sahasında İlk Bahr-ı Tavîl Ahmed Paşa'nın mıdır?", *Turkish Studies*, Volume 2/4, s. 84-97.
- Akyüz, Kenan vd. (2000). *Fuzûlî Dîvânı*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Ayan, Hüseyin (2011). *Fuzûlî-Leylâ vü Mecnûn*, Dergâh Yayınları, İstanbul.
- Aydemir, Yaşar (2001). "Şiir Mecmuaları ve Metin Teşkilinde Mecmuaların Rolü", *Bilig*, S 19, s.147-154.
- Aydemir, Yaşar (2007). "Metin Neşrinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler", *Turkish Studies-Türkoloji Araştırmaları*, Volume 2/3, s.122-137.
- Bahadır, Savaşkan Cem (2012). "Hayâlî Bey'in Bilinmeyen Gazelleri", *Turkish Studies*, Volume 7/4, s. 921-946.
- Bahadır, Savaşkan Cem (2013). "Bâkî'nin Pervane Bey Mecmuası'nda Yer Alan Yayımlanmamış Gazelleri", *Turkish Studies*, Volume 8/1, s. 187-213.

- Bayar, Cemal (2012). *Misâlî-i Hurûfî Dîvânı*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bozok Üniversitesi, Yozgat.
- Canım, Rıdvan (1995). *Edirne Şairleri*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Ceyhan Adem (2006). *On Altıncı Asrı Osmanlı Şairlerinden Azmî Pîr Mehmed Bey ve Dîvânı*, Manisa.
- Çavuşoğlu, Mehmet (1977). *Yahyâ Bey- Dîvân*, İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Çavuşoğlu, Mehmed, Walter Andrews, M. Ali Tanyeri, *Revânî Dîvânı (Şücâ)*, Ottoman Text Archive Project (OTAP).
- Çavuşoğlu, Mehmet-M. Ali Tanyeri (1981). *Hayretî-Dîvân*, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Çavuşoğlu, Mehmet-M. Ali Tanyeri (1987). *Zâtî Dîvânı III. Cilt*, İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Çavuşoğlu, Mehmet-M. Ali Tanyeri (1990). *Üsküblü İshak Çelebi Dîvânı*, Mimar Sinan Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Çetin, İsmail (1993). *Ulvî-Derzi-zâde: Dîvânı, Hayatı ve Edebi Şahsiyeti*, Fırat Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ.
- Demirel, Mustafa (1996). *İbn-i Kemâl-Dîvân*, Fakülteler Matbaası, İstanbul.
- Erdoğan, Mustafa (2008). *Kabûlî İbrâhîm Efendi Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı*, Gazi Üniversitesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- Ersoylu, Halil (1989). *Cem Sultan’ın Türkçe Divanı*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Gıynaş, Kâmil Ali (2011). “Şiir Mecmuaları Hakkında Yapılan Çalışmalar Bibliyografyası”, *Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Dergisi*, S 25, s. 245-260.
- Gıynaş, Kâmil Ali (2014). *Pervâne Bey Mecmûası*, 3 Cilt, Eskişehir Valiliği Yayınları, İstanbul.
- Gümüş, Nevin (2005). “Bir Mecmua Örneği: Tuhfe-i İsmâiliyye”, *TÜBAR*, s XVIII, s. 129-162.
- Güneş, Deva (2011). *Misâlî Dîvânı*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
- Gürbüz, Mehmet (2012). “Şiir Mecmuaları Üzerine Bir Tasnif Denemesi”, *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, Turkuaz Yayınları, İstanbul, s. 99-113.
- İpekten, Haluk (1974). *İsmetî Dîvânı*, Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Yayınları, Ankara.
- Karaköse, Saadet (1994) *Nev’î-zâde Atâyî Dîvânı*, (Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü E-Kitap)
- Kaya, Bayram Ali (2003). *The Dîvân of Azmî-zâde Hâletî*, Harvard Üniversitesi Yayınları.
- Kesik, Beyhan (2012). “Bir Yazmadan Hareketle Bâkî’nin Yayınlanmamış Şiirleri”, *Turkish Studies*, Volume 7/1, s. 1489-1500.
- Kesik, Beyhan (2013). “Bazı Şiir Mecmualarından Hareketle Basılı Divanlarda Bulunmayan Bâkî Mahlaslı Şiirler-II”, *Turkish Studies*, Volume 8/13, s. 337-350.
- Kılıç, Atabey (2012). “Mecmûa Tasnifine Dair”, *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, Turkuaz Yayınları, İstanbul, s. 75-96.

- Köksal, M. Fatih (2011). *Edirneli Nazmî-Mecmau'n-Nezâir (İnceleme-Tenkitli Metin)*, (Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü E-Kitap).
- Köksal, M. Fatih (2012). "Şiir Mecmûalarının Önemi ve Mecmûaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)", *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII, Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, Turkuaz Yayınları, İstanbul, s. 411-431.
- Köksal, M. Fatih (2013). "Bâkî'nin Bilinmeyen Veda Gazeli ve Dîvânında Bulunmayan Bazı Şiirleri", *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, S 10, s. 319-330.
- Külekcî, Numan (1989). *Ganî-zâde Nâdirî ve Dîvânından Seçmeler*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Mehmed Gülşen (1338). *Külliyât-ı Hazret-i Hüdâyî Kudûse Sırruhu*, Matbaa-yı Bahriye.
- Mengi, Mine (2014). *Mesîhî Dîvânı*, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara.
- Okuyucu, Cihan (1994). *Cinânî-Hayatı, Eserleri, Divanının Tenkidli Metni*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Öztürk Fidan, Gülşah Gaye (2010). "Konya Mevlana Müzesi 2095 Numarada Kayıtlı Mevlevîlikle İlgili Bir Mecmuadan Hareketle Bâkî'nin Yayımlanmamış Bir Şiiri", *Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, S 2, s. 95-108.
- Saraç, M. A. Yekta (2002). *Emrî Dîvânı*, Eren Yayınları, İstanbul.
- Tarlan, Ali Nihat (1967). *Zâtî Dîvânı I. Cilt*, İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Tarlan, Ali Nihat (1970). *Zâtî Dîvânı II. Cilt*, İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Tarlan, Ali Nihat (1992a). *Ahmed Paşa Dîvânı*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Tarlan, Ali Nihat (1992b). *Hayâlî Dîvânı*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Tarlan, Ali Nihat (1992c). *Necâtî Beg Dîvânı*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Taş, Hakan (2010). "Bâkî'nin Dîvânında Bulunmayan Bir Gazeli ve Feyzî'nin Nazîresi", *Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, S 1, s. 181-192.
- Tanyıldız, Ahmet (2012). "Şiir Mecmûalarının Neşri Hakkında", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi-The Journal of International Social Research*, C 5, S 21, Bahar 2012, s. 224-239.
- Tulum, Mertol-M. Ali Tanyeri (1977). *Nevî Dîvânı*, İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Yekbaş, Hakan (2005). *Hüdâyî-i Kadîm Dîvânı (Edisyon-Kritik-Metin-İnceleme)*, Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Sivas.